

IZHAJA VSAK DAN

Časnik se izdaja v ponedeljkih ob 5., ob ponedeljkih ob 9. zjutraj. Poravnane šteje, se prodajajo po 3 nvd. (6 stot.) v mnogih poslovalnicah v Trstu in okolici, Gorici, Kranju, Št. Petru, Pistojni, Sežani, Nabrežini, Sv. Luciji, Tolminu, Ajdovščici, Dornbergu itd. Zastarele šteje, po 5 nvd. (10 stot.)

SOLARI SE RAČUNAJO NA MILIMETRE v širokosti 1 kolona. CENE: Trgovinski in obrtni oglasi po 8 st. mm. restitucije, zahvale, poslanice, oglasi denarnih zavodov po 30 st. mm. Za oglase v tekstu lista do 5 vrst 20 K, vsaka naslednja vrsta K 2. Mali oglasi po 4 stot. beseda, najmanj pa 40 stot. Oglasi sprejema Inzeratni oddelček uprave „Edinosti“. — Plačuje se izključno le upravi „Edinosti“. Plačljivo in tožljivo v Trstu.

EDINOST

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

„V edinosti je moč!“

NAROČNINA ZNAŠA

za celo leto 24 K, pol leta 12 K, 3 mesece 6 K; za naročbe brez dopolne naročnine, se uprava ne odira. Naročnina na nedeljsko izdajo „EDINOSTI“ stane: za celo leto Kron 5.20, za pol leta Kron 3.20.

Vsi dopisi naj se pošiljajo na uredništvo lista. Nefrankovana pisma se ne sprejemajo in rekepi se ne vračajo.

Naročnino, oglašje in reklamacije je pošiljati na upravo lista. UREDNIŠTVO: ulica Giorgio Galatti 20 (Narodni dom).

Izdajatelj in odgovorni urednik ŠTEFAN GODINA. Lastnik: koncesorji lista „Edinost“. — Tiskarna Tiskarna „Edinost“, vpisana zadruga s omejenim poroštvom v Trstu, ulica Giorgio Galatti šteje 20.

Poštne-hranilnični račun šteje 841-652. TELEFON 31. 11-57.

BRZOJAVNE VESTI.

Knez Wied — bodoči knez Albanije.

DUNAJ 12. (Izv.) Kakor smo izvedeli iz dobro poučenih krogov, sta se Avstrija in Italij zvečini podpirati kandidaturu kneza Wieda za albanskega vladarja.

Avstrija in Italija sta odločno proti kandidaturi Viljama Švedskega, ker je njegova žena Rusinja. Knez Wied je protestant.

V diplomatičnih krogih pričakujejo, da bo Rusija odločno nastopila proti kandidaturi kneza Wieda.

Izpraznitev Skadra.

CETINJE 12. (Uradno.) V smislu protokola, katerega so podpisali admiral mednarodnega hrodovala in zastopnik Črnogore Plamenac, se izvrši izpraznitev Skadra do srede, ob dveh popoldne.

RIM 12. (Izv.) „Agencia Stefani“ poroča iz Medove: Na predvečer naj bi se admiralnega sveta mednarodnega hrodovala, kateri je predsedoval admiral Burney, je bilo sklenjeno, da zasedejo Skader mednarodne čete dne 14. t. m.

RIM 12. (Izv.) Iz Skadra se poroča: Več oddelkov mednarodnega mornariškega detašmaja se je snoči izkrcalo v pristanišču Medovi. Vojakl so takoj odpotovali proti Skadru, kamor pridejo najbrže že noč. V sredo se izvrši slovesna izročitev Skadra.

Požar v Skadru.

CETINJE 12. (Kor.) Uradno poročilo s Cetinja zatrjuje, da je pri zadnjem požaru v Skadru pogorelo natančno 174 hiš in ne toliko, kakor so poročali časopisi. Preiskava se nadaljuje. Aretiranih je bilo že več sumljivih oseb, nadaljne aretacije pa se še pričakujejo. Vojaškim oblastim se je posrečilo rešiti blago in denarno gotovino.

CETINJE 12. (Izv.) Radi zadnjega požara v Skadru so črnogorske oblasti odredile strogo preiskavo. Dosedaj je bilo aretiranih 12 sumljivih oseb.

Odgovor zaveznikov na zadnjo noto veselil.

SOFIJA 12. (Kor.) „Agence telegraphique bulgare“ poroča: Danes dopoldne je bil izročen velelastim odgovor zaveznikov na zadnjo njih noto. Zavezniki izjavljajo v odgovoru, da so pripravljeni prenehati s sovražnostmi in zopet izbrati London za mirovne konference, za katere določijo iste mirovne delegate ko na londonski konferenci.

BELGRAD 12. (Izv.) V svojem odgovoru na zadnjo noto velelasti, zavezniki izjavljajo, da vzamejo sporočilo velelasti, da ne pripuščajo pri določanju albanskih mej in vprašanja Egejskih otokov nobenih rezerv, na znanje, izjavljajo pa, da smatrajo za neobhodno potrebno, izreči svoje interese na razpravi o teh vprašanjih, ki se tičejo njih lastnih življenjskih interesov. Vendar pa zavezniki kljub različnemu obojestranskemu naziranju naglašajo, da te difference o naziranju ne morejo ovirati sklenitve miru, vsled česar akceptirajo predloge velelasti.

PODLISTEK.

Metka in njen greh.

Spisal Jos. Vandot.

„Čedno dekle,“ je izpregovoril Kocjanov Janez in je cmaknil z jezikom. „Ta bi bila zame... Kakor nageljček — saj pravim. Škoda, da je ne vidi Šimnov Tomaž. Kar oči bi si izbulili. Hej, ali ni res?“

Tedaj se je prikazal na cerkvenih vratih Šimnov Tomaž. Čudno — danes je bil oblečen v novo obleko, ki jo je imel spravljeno v skrinji še od velike noči sem. Križal se je Tomaž še zunaj cerkve in je kleknil trikrat. Obrnil se je potem proti gruči možkih in je šel mimo njih.

„Hej, Tomaž!“ se je oglašil majhen, suhljat kmet, ki je vlekkel neprestano iz čedre. „Hej, Tomaž!“ je ponovil še enkrat in je nadaljeval hudomušno: „Kaj še nisi dobil zlate rube? Veš, jaz sem jo zasledil. Onkraj Mojstovke jo je potna jama. Veš, Tomaž, da ne boš jezen.“

Tomaž se ni zmenil za te besede niti za krohote, ki je sledil tem besedam. Samo strupeno je pogledal na možica in se je približal fantom. Obstal je pred njimi, pa jih je pogledal. A kakor bi ga b'li piličl gad, je skočil naglo nazaj. Zagledal je Mavrica,

CARIGRAD 12. (Izv.) V tukajšnjih vladnih krogih se zatrjuje, da bo prelminarni mir sklenjen že tekom enega tedna.

SOFIJA 12. (Izv.) Bolgarska vlada je naročila svojemu londonskemu poslaniku, Madjarovu, naj podpiše prelminarne mirovne pogoje. — Bolgarski delegat dr. Danev odpotuje jutri v London, finančni minister Todorov pa na finančno konferenco v Parizu.

Diference med zavezniki.

SOFIJA 12. (Izv.) Bolgarska vlada je izročila velelastim memorandum, v katerem utemeljuje svoje stališče glede razdelitve osvojenega teritorija med zavernike.

SOFIJA 12. (Izv.) Včeraj se je vršil pri Praštini precej hud spopad med bolgarskimi in grškimi četami. Tudi pri Eleverti so se Bolgari pred par dnevi spopadli z Grki. Kakor se zatrjuje v bolgarskih političnih krogih, so spopad zakrivil Grki, ki so hoteli zasesti nekatere važnejše bolgarske strateške pozicije. Bolgarska vlada je po svojem poslaniku v Atenah takoj intervenirala pri grški vladi in zahtevala, naj Grki preprečijo nadaljne nepotrebne konflikte.

SOFIJA 12. (Izv.) V Atenah so se pričela med Bolgarsko in Grško pogajanja glede razdelitve novoosvojenega teritorija. Bolgarijo zastopata bolgarski poslanik v Atenah in bivši bolgarski poslanik v Carigradu Sarafov.

Odhod Essad in Džavid iz Albanije.

CARIGRAD 12. (Kor.) Transport armade Essad paše in Džavid paše se prične najpozneje tekom treh dni.

CARIGRAD 12. (Izv.) Pogajanja glede odhoda turških čet iz Albanije, so končana. Vojaštvo odpelje v domovino parniki „Otomanske paroplovne družbe“ in sicer odideta proti Albaniji najprej parnika „Ontemusa“ in „Svijar“. Čete Essad paše se bodo vkrcale v Draču, čete Rizza in Džavid paše pa v Valoni. Transportiranje se bo vršilo v enodnevnih presledkih.

Zaupnica rumunskemu kabinetu.

BUKAREŠT 12. (Izv.) Zbornica je po dolgi in jako ostri debati izrekla kabinetu Majorescu svoje zaupanje in s tem tudi odobrila protokol o bolgarsko-rumunski pogodbi.

Bolgari popolnoma zapustili Solun.

SOFIJA 12. (Izv.) Včeraj so odšli zadnji oddelki bolgarske posadke iz Soluna. Grki so odredili v mestu ljudsko štetje.

Finančna komisija v Parizu.

CARIGRAD 12. (Kor.) Tehniški svetovalci in delegati za finančno konferenco v Parizu so odpotovali včeraj iz Carigrada.

PARIZ 12. (Izv.) V podučnih krogih se zatrjuje, da se bo finančna komisija, ki ima razpravljati o finančnih vprašanjih, ki so v zvezi z balkansko krizo, najbrže zopet odločila do 25. t. m.

Srbska skupščina.

BELGRAD 12. (Izv.) Skupščina je na svoji današnji seji mesto radikalca Stojkovića izvolila Stanoje Vukčevića za prvega podpredsednika, nakar je bila odgodena do 23. t. m.

In obraz mu je postal kar naenkrat zaripel. Oči so se mu zasvetile in pesti so se mu skrčile. Stopil je potem naprej in je trikrat pljunil pred njim.

„Fej, pogledjte ga hudirja!“ je zakričal hripavo. „V škrica se je preoblekel, pa lovi duše po vasi... Glejte ga hudirja! Rep je stislil med noge, ker se boji, da bi ga ne spoznali... Resnično je hudir, vam pravim, ljudje božji. Kamenje v roke, ljudje božji, pa ga pobijte kot psa. Nima moči hudir — pred cerkvijo nima moči... Kamenje v roke! Glejte, kakor jaz...“

Tomaž se je resnično sklonil k tlam in je pobral kamen, debel kot pest, in ga je hotel vreči naravnost v Mavrica. A Mavric je bil uren in je spoznal takoj, kaj namerava nori človek. Skočil je k njemu in ga je stislil za gleženj, da je Tomaž zatulil in izpustil kamen.

„Pomagajte, ljudje božji!“ je vpil Tomaž in je poltkušal, da bi se iznebil trdih prstov. „Hudir me hoče — mojlo dušo hoče... Pomagajte, ljudje božji!“

Ljudje so se zgrnili kroginkrog. A Mavric je že izpustil norega Tomaža. Mirno je stal sredi množice in se je samo smejal. A Tomaž je že hotel spet navaliti nanj. Toda ljudje so ga zgrabili in so ga tirali po cesti proti domu. „Sram te bodi, Tomaž!“ so mu govorili. „Kaj si že popolnoma obnored? Kaj hočeš poštenim ljudem? Saj ti ni storil ničesar... Sram te bodi!“

Italijani hočejo anektirati otok Rodos.

RIM 12. (Izv.) „Tribuna“ poroča iz otoka Rodosa: General Amello je izvedel na otoku ljudsko štetje, ki je izkazalo sledeče rezultate: 4890 mohamedanov, 4290 židov, 4246 Grkov in 316 katoličanov. List pripominja, da ta rezultat ljudskega štetja najbolje pokaže trditve Grkov, da je otok v pretežni večini grški. V političnih krogih domnevajo, da se je ljudsko štetje izvršilo zgolj radi tega, da ima Italija na razpolago dejstvo, s katerim bo opravičevala nameravano aneksijo otoka.

Odstop grofa Berchtolda.

DUNAJ 12. (Izv.) Oficijsna „Montagsrevue“ poroča: Grf Berchtold namerava takoj po likvidaciji balkanske krize podati svojo demisijo. Vendar pa hoče podati svoj račun še pred delegacijskim zasedanjem, tako da njegov odstop pred sestankom delegacij, še ni aktualen.

Nemško-francoska konferenca v Bernu.

BERN 12. (Izv.) Včeraj se je vršila tu nemško-francoska konferenca za dosego sporazuma med obema državama. Konference se je vdeležilo 185 francoskih poslancev in senatorjev, dočim se je od nemške strani vdeležilo konference le 33 socialistov in naprednjakov.

Sprejeta je bila resolucija, ki najostreje obsoja hujškanje na vojno med obema državama. Resolucija dalje naglašja, da imata oba naroda resno voljo za sporazum in zahteve, naj se krediti za mornarico in armado restringirajo in vsvari posebna pogodba, glasom katere naj bi se vsi spori med obema narodoma predlagali vedno v razsodišču haaškemu mirovnemu sodišču. Resolucija konečno naglašja, da je neobhodno potrebno zblizanje obeh narodov, ker je le na ta način mogoče postaviti trden temelj za ohranitev evropskega miru in bi se s tem ublažile tudi napetosti med ostalimi velesilami. Nasvetuje, na se ustanovi permanenten francosko-nemški komite.

Dejstvo, da so se Francozi vdeležili te konference v tako velikem številu, dočim so se je Nemci, posebno pa člani vladne parlamentarne večine skoro popolnoma absentirali, vzbuja veliko zanimanje in dokazuje, da na vojno med obema narodoma ne hujškajo toliko francoski revanšepolitiki, ampak da je treba vojnih hujškačev iskati v nemški vladi in parlamentarni večini.

Asquith v Splitu.

SPLIT 12. (Izv.) Angleški ministrski predsednik Asquith, prvi lord admiraltete Churchill in admiral Moore so dospeli danes s parnikom „Euchantress“ semkaj in ostanejo tu en dan.

Poincare odide v Madrid.

PARIZ 12. (Iz.) Predsednik francoske republike Poincare odpotuje 1. ali 2. junija v Madrid, da vrne obisk kralju Alfonzu.

Povratek rumunskega kralja v Bukarešt.

BUKAREŠT 12. (Kor.) Rumunska kraljevska dvojica se je včeraj vrnila iz Sinaje v Bukarešt.

A Tomaž jih ni poslušal, ampak je samo tulil in je mahal neprestano z rokami. „Hudir je — izmed hudirjev največji,“ je kričal. „O, zavohal sem ga, že prvi dan sem ga zavohal... Kar zasrdelo je... Jezes, Jezes! Hudirja trpite na vasi, ljudje božji! In meni je ugrabil petindvajset voz in... Jezes, Jezes!“ — In Tomaž je zaškrtnil z zobmi. Z nečloveško močjo se je iztrgal iz rok kmetov, pa je bežal preko vasi, kot bi ga resnično preganjalo tristo hudirjev.

Pred cerkvijo pa so izpraševali ljudje Mavrica. „Kaj jaz vem!“ je odgovorjal Mavric. „Jez ima name, to vem. A zakaj, tega menda še sam ne ve. Pod Mojstrovko sem ga dobil, ko je kopal zlato rudo. Že takrat me je nadržil.“

„Norec je, prav navaden norec,“ so menili ljudje. „Dobro bi storil Seljan, če bi ga poslal na Studenec. Zna kaj napraviti ta norec. Ubije lahko koga in morda še hišo zapali... Na, pa imaš... Saj pravim — tudi Seljan nima pameti. Takega norca imeti pod streho! Takega norca! Ha?“

In ljudje so se razhajali in so se pomenovali samo o norem Tomažu. Hudovali so se in jezili. Kaj si bo mislil Mavric? Glejte, toliko časa ga že ni bilo na vasi. Na, pa ti pride čez dolgo let, pa ga napade ta norec, ta Šimnov Tomaž! Saj pravim, kaj si bo mislil doktor Mavric, katerega je sama priljaznost in poštenost? Kaj poreče,

Volja zmaguje!

Po zakotnih, pa tudi resnejših nemških časopisih se pojavljajo že desetletja članki in beležke, vršijo se navduševalni večeri in predavanja, izdajajo brošure in knjige, srditi govori se čujejo in smisel vsega je: boj germanstva s slovanstvom je potreben, nujen, treba ga je izvojevati.

Boj teh plemen ni nič novega, saj se vrši že stoletja in tudi tisočletnica njegova se že lahko obhaja. Bil je v vseh dobah bolj ali manj srdit, z nemške strani je pa še danes oduren, kakor nam spričuje obupno življenje poznanskih Poljakov in ubijanje Slovencev v koroškem vilajetu.

Odveka resnica je še vedno potrjevana in hotenje uničiti in vsaj zmanjšati vsak slovanski uspeh je z vsakim dnem stopajevano.

Ne le s strani zakotnih in resnejših listov, ne le na večerih in v odurnih govorih, prišli smo do tega, da je celo nemški državni kancelar izvršil svoj zgodovinski govor z besedami in smislom: boj dveh plemen je neizogiben, boj germanstva s slovanstvom, boj, ki potegne vso Evropo v burni metež, na krvavo poljano. Velikanska prostranstva bodo priče dogodkov, ki se z enako velikostjo, silo in brezobzirnostjo še niso odigravali. Za vedno naj se odloči usoda.

Lepo je danes živeti, ko vidimo zmagovati silno voljo na jugu; zavest skupnosti je vedno večja in vse zmage in neuspehe čutimo istotako mi, kakor zmagovalci nad turškimi jarmom. Kri ni voda. Vse slovanstvo je začutilo to resnico.

In če je nemški kancelar svoj govor za par dni popravil, mu dajal drug smisel in drug namen, ni to delal iz prepričanja, temveč prisiljen.

Avstrija je navdušena zaveznica Nemčije. Avstrija je država, ki ima več nego polovico prebivalcev slovanskega rodu. In tej večini ni več mogoče zaukazati: tvoja domovinska dolžnost, tvoje delo in stremljenje bodi, da podpiraš in izvajaš boj germanstva proti slovanstvu. Marsikaj je na svetu možno, saj se celo čustva konfiscirajo, saj zapirajo ljudi, ki kot kristjani privoščijo Črnogorcem, da so pri Skadru zmagali nad mohamedani, ampak zahtevati, da se iz patrijotične dolžnosti pod geslom „boj za germanstvo proti slovanstvu“ postavim proti samemu sebi, je nekaj preveč zahtevanega in radi tega je nemški državni kancelar popravil.

Kljub popravljanju pa ostane resnica resnična in mi hočemo boj, ki smo ga pričeli, tudi dobojevati.

Ne pade vsa naloga na nas, kar je pa pade, je važna. „Slovenski Branik“ je že večkrat poročal, kako važnost polagajo Nemci na naše pokrajine, s kakšno silo delajo, da jo narodno osvojijo; nemški most do Trsta in Bismarkova zahteva glede tega mesta, nelzmerno zanimanje za nas in brutalno izvrševanje načrtov na Koroškem: vse nam jasno predstavlja važnost naše zemlje.

Peter Rossegger pred kratkim piše: „Nisem prorok, vendar se lahko slutl, da smo (Nemci v Avstriji) v nekaj desetletjih razbiti, ako ne bomo tesno združeni in edini. Velik neprijatelj je vstal na jugu Avstrije, alpski Nemci so nakrat postali prednje straže; Zdi se mi, da se med Dra-

ko vidi, da ga tako zaničuje ta mrhar, ta Šimnov Tomaž?“

A Mavric ni rekel ničesar. Dobro je vedel, zakaj ga sovraži Tomaž. Vse je samo radi Metke, samo zaradi Metke. Dobro je vedel, kako je Tomaž zaljubljen vanjo. Kaj ni lomil sinoči kola iz plota in je škripal z zobmi, ker ga je našel pri Metki? — Vse je samo zaradi Metke. Spoznal je Tomaž, da ga je izpodrinil Mavric. Najbrž je vedno upal v svoji norosti, da ga ima Metka rada, da ga bo imela vedno rada. Na, zdaj pa je izprevidel, da je izpodletel popolnoma... In zato ga je zgrabilo divje sovraštvo. Nor je ta človek, in treba se ga bo čuvati. Vse je mogoče pri takem človeku. Niti trenil bi ne z očesom, ako bi preli človeško kri... Resnično — treba se ga bo čuvati in mu hoditi raje s pota. Nor je Tomaž in niti ne ve, kaj dela.

In Mavric se je kazal brezskrbnega. A vendar je čutil v srcu neko bojazen — bojazen pred tem človekom, ki je nor in obenem ves prevzet od divjega sovraštva. A tolažil se je s tem, da mu pojde kmalu s pota. Saj njegovi dnevi so že šteti — še malo časa, pa se povrne nazaj v mesto. In bogve kdaj se spet povrne, če se sploh še povrne? Dasi je Tomaž nevaren, vendar se ga ne boji. S pota mu pojde in se mu umakne, in dobro bo vse.

(Dalje.)

vo in Adrijo odloči usoda Avstrije. Danes ali jutri.“

Slovenci se moramo le važnosti svoje zemlje zavedati; moramo pa tudi vedeti, kaj hočemo: hočemo svežo in silno Slovenijo, ki bode odločevala in ne le trpela in poslušala.

Silna volja zmaga in dejanja kažejo resnost stremjenja, zato pa ne ostanimo pri besedah in izvršimo započeto delo osamosvojenja. Naša mora biti zemlja od Drave do Adrije, kolikor še ni, mora postati. Saj je potujčena in nam odvzeta. Naša morajo biti potujčena mesta, središča življenja narodovega. Čemu je tuja navlaka? Zablести naj pravo slovensko jedro! Marsikje se že tuju maše temelj pod nogami; silna volja ga izpodnese. Hočemo li biti silni, morajo pasti mesta. Zato na mesta! Naša vojska!

Po „Slov. Braniku“.

Polom v Puli.

V soboto zvečer smo prejeli iz Pule ekspresno, vendar prekasno za nedeljsko številko, to-le poročilo:

Pula, 10. aprila 1913.

Morda se čitatelji še spominjajo na članek v tem listu od 5. aprila t. l. pod gornjim naslovom, kjer smo poročali, da je v zadevi puljskih občinskih tatov, ki so bili, kakor znano, pred poroto v Rovinju oproščeni, uvedena nova preiskava, ter da je ena oseba že aretirana. Danes pa vam moremo sporočiti, da se je stvar razvila že še dalje: da nova preiskava ni uvedena le proti onim oproščenim, ampak tudi proti porotnikom samim, ki so bili oproščili te — poštenjake.

Vsa stvar postane še le sedaj prav zanimiva in pripravljeni moramo biti na velika iznenadenja. Preiskava se vodi — kakor smo tudi že poročali — pri okrožni sodnji v Rovinju.

Na podlagi dosedanjih rezultatov te nove preiskave so včeraj vnoč aretovali glasovitega bivšega blagajnika Galanteja (glej brzojavno vest iz Rovinja v nedeljskem izdanju našega lista. Op. ured.) Okrožno sodišče v Rovinju je včeraj predpoldne ekspresno zaprosilo tukajšjo državno policijo, naj Galanteja takoj aretirajo in odvede v sodne zapore v Rovinju. Dva policijska agenta sta dobila nalog, naj se takoj podata na stanovanje Galanteja in izvršijo aretacijo. Toda moža ni bilo doma in njegovi domačini so rekli, da se nahaja v Šanvinčentu pri sorodnikih. Vsled tega poslalila sta policijska funkcionarja takoj zasedla avtomobil in se odvela v Šanvinčent, kjer sta ga v rezultatu našli pri njegovih sorodnikih. To je moralo biti porazno presenečenje za vse navzoče: Galante je moral sesti v avtomobil, ki ga je odvel v Rovinj — pod ključ. Aretiranec je bil prepaden in popolnoma strit — ni besedice ni spregovoril vso pot. Ni čudo: saj si je moral biti na jasnem, da sedaj ne izbegne več roki pravice in da je žnjim zvršeno. Pe ne le žnjim. Kolikor čujemo, ima še marsikdo drugi vsak hip pričakovati aretacije.

Občinska disciplinarna komisija je — ne glede na oprostilni pravorek porotnikov v Rovinju — odpustila vseh deset obtožencev. Izgubili so torej penzijo. Tako tudi Filinich in Horak, ki sta bila že umirovljena. Onih osem se je udali v svojo usodo, poslednja dva pa sta vložila utok na deželni odbor kakor kompetentno prizivno oblast, z motivacijo, da sta bila za časa aretacije, oziroma vložitve ovadbe, že v pokoju. Disciplinarna komisija pa je na stališču, da za časa, ko vršila čine, ki so ju spravili v sodno preiskavo, sta bila še v aktivni občinski službi. Deželni odbor se ni izrekel svoje sodbe. Čim pride rešitev utoka, vam jo sporočim.

PODLISTEK.

Koncert ljubljanske Glasbene Matice.

Kar se ni posrečilo velikemu Smetani, to je dosegel Dvořák na mah. V tem, ko dela Smetane nikakor niso mogla čez mejo ožje domovine, je Dvořák primeroma kmalu zaslovel po vesoljnem svetu. Nemalo zaslugu pri tem sta imela Brans in Hanslick, s katerima je imel Dvořák osebnostne stike. Ker sta ta dva spoznala v njem velikega genija, sta mu bila zelo naklonjena in sta mu s svojim vplivom pripravila pot v širni svet. L. 1883. je bil Dvořák sprejet na Angležkem z velikim navdušenjem, kjer je tudi vglasbil dveje svojih največjih koncertnih vokalnih del: „Sveto Ljudmilo“ (oratorij) in „Mrtvaška ženina“ (balado).

V vokalni glasbi, žal, Dvořák ni imel dovolj srečne roke. Mojster, ki ni prišel v instrumentalnih formah nikdar v navzkrižje v logičnem razvijanju in sestavljanju velikih celot, mojster, ki ga radi njegovih velikih instrumentalnih del ves svet prišteva prvemu velikemu, v vokalnih svojih delih, in to v dramatičnih, ne doseže sebi pristojne višine. Različni elementi, ki naj se spajajo v vokalni glasbi v harmonično enotnost, ostajajo pri Dvořáku nezdruženi, — nezdruženi zato,

Za občinske volitve.

Pozor volilci!

Mestni magistrat je odbil že mnogo naših reklamacij iz večinoma nebitvenih razlogov, vkljub temu, da so bile vendar upravičene.

Prosimo zatorej reklamante in posebno zastopnike volilnih odborov mesta in okolice, da se čim prej prijavijo v volilni pisarni v Narodnem domu za pojasnila in svrhu rekurza na namestništvo.

Sestanek zaupnikov II. okoličanskega volilnega okraja.

Danes, dne 13. t. m., ob 8 zvečer se bo vršil sestanek zaupnikov II. okoličanskega volilnega okraja — Sv. Ivan, Rocol, Lonjer in Kolonja — v Narodnem domu pri Sv. Ivanu. Vabljeni so vsi zaupniki, da se sestanka udeležijo točno in v polnem številu.

Domače vesti.

Odborova seja polit. društva „Edinost“ se vrši danes v torek, 13. t. m. ob 3 pop. v „Slov. Cit.“ Vsi odborniki namestniki in dež. poslanci so uljudno vabljeni, da se je gotovo udeležijo. Tajnik.

† Jakob Pukl. Dne 8. t. m. je zatisnil svoje oči v Maria Enzersdorfu pri Dunaju mož, kateremu dolguje slovenski narod velik dolg hvaležnosti. Umrl je gosp. Jakob Pukl, kateremu se ima zahvaliti toliko in toliko naših mož, ki zavzemajo dandanes častna mesta v javnosti, za svojo sedanjost in bodočnost, kateremu se ima zahvaliti naša slovenska domovina, da je tolikim njenim sinovom pripomogel do one ekzistence, v kateri morejo z uspehom delati za njeno blaginjo. Kdo izmed slovenske inteligence, ki je prebil tudi samo en semester na dunajskih visokih šolah, se ne spominja z največjim spoštovanjem možu, ki je velik del svojega življenja posvetil naši učeči se mladini, kateri je bil največji dobrotnik, pravi oče. Podporno društvo za slovenske visokošolce na Dunaju ga je za njegove neveljavne zasluge, ki si jih je pridobil s svojim dolgoletnim delovanjem v društvu in sploh s svojo skrbjo za slovensko dijaštvo, izvolilo za svojega častnega člana.

Sploh je bil g. Pukl središče, okrog katerega se je zbiralo vse dunajsko slovenstvo, in je mnogo truda posvečal tudi povzdigi slovenskega družabnega življenja na Dunaju.

Bil je duša slovenskim zabavnim prireditvam in požrtvovalen sodruznik pri slovenskih društvih, katerim je namenil povzdigi družabnega življenja med dunajskimi Slovenci. Posebno skrb je posvečal „Slovenskemu pevskemu društvu“ in „Zvezdi“, katerih častni član je tudi bil. Dunajski Slovenci so izgubili z njim veliko. Njegova izguba jim bo nenadomestljiva.

Jakob Pukl je bil rodom Štajerc. V svoji mladosti se je posvetil vojaškemu stanu, a je pozneje kot nadporočnik izstopil iz aktivne službe, da se je mogel intenzivneje baviti s svojim veleposestvom pri Konjicah na Štajerskem. Smrt ga je zatekla v 64. letu starosti.

Pogreb se je vršil v nedeljo, dne 11. t. m. popoldne ob 4 v Maria Enzersdorfu pri Dunaju ob ogromni udeležbi dunajskih Slovencev, zlasti pa slovenskega visokošolskega dijaštva.

Z Jakobom Puklom je legel v grob eden naših najboljših mož, ki tudi v vojaški suknji ni pozabil svojega naroda in mu je potem, ko je zapustil vojaško službo, posvetil vse svoje moči. Bil je vrl mož, vzor slovenskega rodoljuba! Časten mu v našem narodu spomin!

Dovršeno je?! Prejeli smo: Ko so naši balkanski bratje osvojili nekdanje bal-

kanske slovanske zemlje, mi je neki 75letni naroden mož rekel: Dovršeno je — sedaj sem pripravljen umreti! Ni bil pa ta naš tržaški veteran edini, ki je vskliknil tako ali enako. Tudi meni je v zadoščenje, kakor je v zadoščenje vsem zavedanim bratom Slovanom, da smo doživeli dobro, ki so je zastopniki naši dedje in pradedje celih 500 let! Razlika med menoj in omenjenimi našimi poštenjaki pa je ta, da jaz si še ne želim umreti, ker upam doživeti še marsikaj in med drugim tudi to, da bomo mi enkrat deležni narodnih pravic in dobrot, ki jih že davno uživajo naši sodržavljanji drugih narodnosti.

To upam tem bolj, ker smo dočakali neverjetnost, da so se razmere med našimi strankami oblažile in da je glede velikih dogodkov, zadevajajočih tudi življenske interese šega naroda, vsaj kolikor toliko ponehalo navskrižje.

Ako bomo v bodoče ljudje, ki vedo kaj hočejo in ki ne zapostavljajo skupnih narodnih koristi osebnim, dočakamo tudi, da se nas bo uvaževalo od zgoraj in da odlože palico, ki nas še tepe!

Ne govorimo torej: dovršeno je, pač pa: začeto je! in delajmo vstrajno in pametno v bratski slogi na to, da dosežemo, česar si vsi želimo in kar gotovo dosežemo, ako bo složnega dela med nami.

Palice proč in enakopravnost na dan — potem bomo tudi mi Avstrijski Slovani govorili, da je napočila boljša doba za nas, ki smo ravno tako ljudje, kakor drugi, ki pa doslej nismo bili deležni pravic, kakoršnje že davno uživajo drugi sodržavljanji, ki niso nič boljši podaniki od nas.

Ko bo naš narod užival pravice, ki jih ima do sedaj le na papirju in ko ne bo Slovenec imel več samo dolžnosti — potem porečem, da je dovršeno.

Laž in resnica o Črnigori. „Arbeiter Zeitung“ žigosa na nastopni način vso grdo kampanjo izmišljotin, ki jo izvestno avstrijsko časopisje tira in goni proti Črnigori:

Dogodki v Črnigori ovirajo vse tiste pripovedke o strahovih, ki jih izvestni prijatelji senzacijske širijo še potem, ko so se stvari zasukale za mir. Črnigorci da so zasedli Medovo, da dobe zastavo. Z velikimi črkami so razglašali dunajski listi „zadnji urednik Nikole“. Sedaj pa dozajemo, da so pogajanja radi predaje Medove in Skadra mednarodnemu brodogradu že dovršena. Glasom vesti Agencie Stefani bo kontingent čet, ki zasede Skader, štel 1000 mož. — Anglija bo zastopana po tristo, Italija, Avstro-Ogrska in Francija vsaka po dvesto in Nemčija sto mož. Z uporabo nenavadne najljivosti slikajo še nadalje črnogorsko skupščino kakor zadnjo instanco nevarnosti. Uverjati so hoteli, da bi mogla črnogorska narodna skupščina ob vladajočem ozlovoljenju v narodu odtegniti svoje odobrenje odrekli na Skader. V resnici pa se potrja, da je sklep skupščine brezpomemben, ker je odreka s priobčenjem vlastim že zadobila veljavo mednarodnega akta. V resnici ni bila skupščina niti povprašana ravno za to, ker je stvar rešena in nespremenljivo odločena. Skupščina je odgojena in kralj se je omejil na to, da je v svojem govoru obrazložil vzroke, ki so ga prisilili, da se je uklonil zahtevi vlasti. Pri tem je bilo zanimivo, kako je kralj omenjal carja. Glasom poročila „Jugoslovanske korespondence“ je baje izrečno govoril o grožnjah ruske vlade. Da bi bila Rusija grožila Črnigori, da jo prisili k popustljivosti, to nikakor ni v skladu s sliko, ki nam jo sicer rišejo o dogodkih na Balkanu. Danes so celo prišli s poskusom, da bi slučajno nastali požar v bazarju skaderskem podtaknili namenu Črnogorcev, češ, da hočejo ti pred predajo mesto vpelati. Skader je bil zopet enkrat v plamenu po toliko in tolikokrat. Ali ta požar v bazarju je bil v

resnici le požar bazarja in črnogorski vojniki so z vnezo sodelovali — na gašenje. Ali bi ne bil že čas, da bi enkrat prenehali s temi lažmi in s pripovedovanjem o tacihi grozovitih?

Zagrizenost v našem mestnem odboru seza na vsa pota komunalne uprave. Izgled za to je dala sobotna seja mestnega odbora, ko so razpravljali o pravilniku uslužbencev nove mestne tramvajske linije trg Goldoni—Sv. Sobota, ki jo vzame tramvajska družba v svojo upravo. Med drugim je predlagal magistratov referent določbo, da se bodo na novi mestni tramvajski progi sprejemali le uslužbenci italijanske narodnosti, in po možnosti Tržačani. Slovenski zastopnik v mestnem odboru se je vpiral temu predlogu, ki nasprotuje temeljnim državnim zakonom o ravnopravnosti državljanov, ker bi bili po takem izključeni od te službe občani slovenske narodnosti. Tudi bi se s takim določilom gojila nemoralnost, ker bi morda kak Slovenec bil prisiljen zapustiti svojo narodnost le radi koščeka kruha. Predlagal je spremembo v smislu, da je v tramvajsko službo sprejemati same domačine, s čemer bi bila vendar Italijanom zajamčena zadostna prava. Temu predlogu sta se pridružila tudi zastopnika socialstov v mestnem odboru, ali laški liberalci so jih zavrnili, češ, kdo neki bi jamčil, da bodo ti domačini (!!) res znali italijanski? Svet. Doria je na to izjavil, da je treba vstrajati pri določilu italijanske narodnosti, kakor je sprejeto v sedanji pogodbi s tramvajem, ko se ta tramvajska družba itak ne drži strogo tega določila in bi v prihodnje še več Slovencev sprejemala v svojo službo. Naš zastopnik mu je takoj odgovoril, da to gotovo ni res, da bi bili sedanji tramvajski uslužbenci Slovenci — razun redkih izjem, ki pa se znajo tako zatajevati, da na slovenski odgovor niti ne odgovarjajo. To je dalo povoda italijanski večini mestnega odbora, da je začela oistro očitati Slovence, da tudi v tramvaju delajo politično agitacijo. Nastalo je živahno prekanje, na kar je bil predlog magistrata glede italijanske narodnosti bodočih tramvajskih uslužbencev sprejet z 10 glasovi italijanske večine. Posredovalni predlog socialstov, naj se sprejemajo le uslužbenci, ki bodo večji italijanskemu jeziku, ni našel v italijanski večini nikakega odziva.

Srditost te gospode je torej vedno še na isti višini, kakor je bila pred leti, ko smo že glasno protestirali proti temu, da se uradoma zapostavlja domači slovenski življenj pri tramvajskem podjetju. Nič ni hasnilo, da smo povodom ponovnih volitev jasno dokazali, da naše število presega tretjino vsega tržaškega prebivalstva. Nič ni hasnilo, da je zadnje ljudsko štetje ugotovilo, da smo tu v velikem številu kakor avtohtono prebivalstvo, od katerega se pač zahteva vršenje vseh dolžnosti, a se mu vendar trdovratno kratijo vse pravice in celo kruh le zato, ker nočemo biti renegati in izdajalce svojega naroda. Gospodje morejo že postopati tako brutalno, dokler so pod varstvom in zaščito zlorabljenе občinske avtonomije, ali zapomnijo naj si, da je to za naše ljudstvo le bodriljo, da ne pozabi tako hitro svojega dušmana.

Vsaka krivica se maščuje prej ali slej nad — njimi, ki so bili krivci.

Slučaj, ki ni slučaj. Pred nekaterimi dnevi se je dogodil v ladjedelnici pri Sv. Roku neki žalosten dogodek, ki ga v našem listu niti omenili nismo, ker nismo hoteli, da bi se nam z neke strani, odkoder tako silno strogo kritizirajo ves naš list, ne moglo očitali, da smo z „nekim posebnim veseljem“ zabeležili dogodek ni ime prizadete, češ, ker je dotični pristaš tiste stranke, ki je vzela menda patent na kritiko našega lista. — Čakali smo pa le, kdaj bo neki glasilo one stranke same priobčilo kako poročilo

ker je premalo vpošteval potek dejanja in psihične momente.

„Mrtvaški ženina“, balada polna grozote in misterioznosti, kliče po glasbi, ki bi bila res misteriozna in bi predstavljala te pošasti prav tako, kakor si jih vstvarja naša domišljija. Koliko lepe in klasične glasbe je v ti Dvořákov baladi! Toda one lepo izdelane in zaokrožene forme, ki toliko obetajo v svojem početku, se kmalu odtržejo od smisla dejanja in se razvijajo radi samih sebe neglede na tek dejanja. Kakšen kontrast je to, dejanje beži, komponist pa se še vedno mudi pri formi in jo obdelava in tako na dolgo razpreda in ponavlja posamezne dele, da vsa iluzija dejanja izgine poslušalcu. Na tem trpi torej dramatičnost dejanja v Dvořákov baladi.

Tako je n. pr. „On skoči“ zelo važen dramatičen moment, a komponist, ki naj bi posegel pri tem dijabolskem skoku po najskrajnejših dramatičnih sredstvih, opeva in raztezuje ta skok tako, da izgubi vso dramatičnost in zveni le kakor parodija. Na podrobnost dramatične neskladnosti naletimo pogostoma v ti skladbi.

V baladi nahajamo seveda tudi krasnih mest, posebno tam, kjer ima komponist posla s prizori, polnimi čutnega razpoloženja (Stimmung). Tu ni naletela njegova tvorilna sila na nikak odpor, marveč slobodno ga je vodil ton k formi, v katero je lilil svoje globoko čustvovanje. Med najboljše

take točke spada štev. 1. „Enajsta ura bil je“, št. 2. „Gorje mi“ in deloma 3. in 4. št. Kakor se je posluževal v vseh mnogih svojih skladbah narodnega tona, tako je mestoma tudi balado odel prav primerno z narodnim tonom.

Dvořákov glasbeni genij je silil na površje in se ni dal po drugih izveglasbenih vtihih motiti in vzdrževal v svojem prostem poletu, zato je Dvořák v instrumentalnih delih resnično velik in ne lahko dosegljiv, dočim je njegove vokalna glasba le senčna stran v njegovem tvorjenju.

Balado je interpretiral zbor ljubljanske „Glasbene Matice“ pod vodstvom mojstra Hubada. Disciplineta tega zbora je nad vse ubodna. O napeti pozornosti izvršujočih sil na dirigenta nam najbolj priča točno vpodanje posameznih skupin glasov, kakor tudi vsi acclerandi in ritardandi. Tako mogočno, tako vglajen in vseh glasovih složen fortissimo se redkokdaj sliši tudi pri svetovnih zborih.

Tudi pianissimo, kakoršnega smo v soboto slišali, more doseči pri taki masi le železna energija dirigenta. Posamezne skupine glasov, kakor tudi celota, vsi so ritmično tako enotno proizvajali svoje partije, da je bil glas iz vseh grl enak glasovnemu toku iz enega samega orjaškega grla. Kako plastično in v živih potezih nam je zbor deklamiral in slikal posamezne prizore! Na tak zbor lahko gleda dirigent s ponosom in

zadoščenjem, in celo tak dirigent, ki jih je sam kot gojenčke v prvi mladosti sprejel v svojo oskrbo in jim podajal hrane s takim požrtvovanjem in samozatajevanjem, kakor skrbi ptica za svoje ljubljence v gnezdu.

Kdo bi mogel še danes na Slovenskem dvomiti o velikanskih zaslugah našega Hubada na glasbeno-kulturnem polju? Komu ni znana ona zmagoslavna pot, po kateri vodi naš mojster svojo četo že lepo vrsto let? Težak je bil trud, naporno je bilo delo, a mož se ni ustrašil težav. Vstrajno in tiho je delal, tako, da zdaj mi s ponosom gledamo vsled njegovih zaslug v središču naše domovine.

Vloga neveste v baladi je imela koncertna pevka gospa Mira Costaperaria. G. Hubad ni mogel izbrati boljše neveste. Ta vloga je obsežna in naporna, je polna nežne sentimentalnosti, prepojena z obupom in vdano ljubeznijo do svojega ljubljence. Umetnica je izražala z resničnim čutenjem obupno stanje od vseh zapuščenega dekleta in brepenenje po skorajšnjem sestanku s svojim ljubimcem. Njen samospev v št. 1., ključ po očetu in materi, je bil naravnost pretresljiv, gorak njen, ljubke vdanosti in ljubezni polni spev v št. 10. „Kaj groza? Z mano ženina moj“... Gospe Costaperariji tudi koloratura ni tuja, saj je onih par koloraturnih mest z lahkoto prešla, ne da je pri tem trpela gladkost in polnost tonov. Gospa Costaperaria vporabi v svojem pred-

J. J. Suban, Trst, **ulica George Vasari št. 10.**

voda, da je začel take klatiti, da jih ni bilo moči poslušati. Ker je otročjem razven tega grozil z nožem, ga je policija zaprla.

Društvene vesti.

Telovadno društvo „Sokol“ v Trstu.

Danes, v torek zvečer ob poldevetih se je vadijskega zbora v telovadnici. Na zdar!

Ambrožič, nač.

Delavsko konsumno društvo pri Sv. Jakobu. Člani društva se vabilo tem potom na sestanek, ki se vrši nocoj (torek) ob 8 v društveni dvorani, radi dopolnilnih volitev v odbor in posvetovanje o premembli društvenih pravil.

Slov. akad. društvo „Ilirija“ v Pragi si je izvolilo na rednem obč. zboru dne 30. aprila 1913 sledeči odbor: Predsednik Zvonimir Janežič stud. med., arhivar in tajnik France Vodopivec cand. geod., blagajnik Mirko Gorišek stud. jur., gospodar in knjižničar Ivan Pahor stud. abk., preglednik Ivan Merslavič cand. jur., Juro Korent cand. jur.

Nar. del. organizacija.

Osrednji izvrševalni odbor N. D. O. razpisuje službo strokovnega tajnika za podružnico v Pulj. Zahteva se zmožnost v govorništvu, znanje hrvatskega jezika in poznavanje delavskih vprašanj ter organizacijskega delovanja. Prošnje naj vložijo prosilci na „Osrednji izvrševalni odbor N. D. O.“ v Trstu, ulica Sv. Frančiška št. 2. — Plača po dogovoru.

Skupina pekarskih pomočnikov NDO sklicuje za četrtek ob 10 dopoldne društven shod v društvenih prostorih NDO, ulica Sv. Frančiška št. 2.

Zidarska skupina NDO sklicuje za jutri, v sredo, ob 8 zvečer, javen shod v „Konsumnem društvu“ v L. onjerju.

V četrtek, ob 6 zvečer, zidarski shod v Trstu, ul. Sv. Frančiška št. 2.

Zidarji! Udeležujte se shodov NDO v obilnem številu!

Dela. ci pri Sv. Jakobu! Kakor je bilo na zadnjem sestanku sklenjeno, se bo vršil društveni shod v četrtek ob 7 zvečer v društvenih prostorih NDO pri Sv. Jakobu (blizu „Jadrana“).

Vesti iz Goriške.

Kolesarsko društvo „Danica“ v Gorici priredi dne 22. junija t. l. ob priliki svoje petletnice veliko veselico združeno s plesom in javno tombolo. Vsa cenjena društva v Gorici in okolici so naprosena, da ne prirede ta dan drugih veselic.

Popravek. Z ozirom na vest v „Edinosti“ od minule srede pod naslovom: „Streljal je na svojega rivala“, smo naprošeni iz Kolskega, da priobčimo nastopni popravek: Ni res, da bi bil Ludovik Simčič iz ljubosumnosti streljal na Ivana Rusjana, marveč le udaril ga je in sicer zato, ker mu je trojica, v kateri se je nahajal Rusjan, zažugala, da ga še danes natepejo, tudi če bi imeli iti še danes v Gradiško v zapor. Tudi ni Simčič zbežal v Radeče, marveč je odšel, ker je tam na delu. Najboljši dokaz pa, da se je Simčič le branil, in da ni on izžval tega neljubega dogodka, je dejstvo, da je bil na razpravi dne 6. t. m. pred sodnijo v Gorici popolnoma oproščen.

Za zvesto službovanje. Zlato kolajno za štiridesetletno zvesto službovanje je podelil c. kr. namestnik za Primorje župniku G. Mondrinju v Chloprisu, postrežniku A. Cijan v Rubiji in cerkovniku A. Trohi v Velikih Žabljah.

Iz Pliskovice. V nedeljo je imela tukajšnja podružnica sv. Cmil svojo prvo veselico brez plesa. Na društvenem dvorišču so zgradili naši vrli mladeniči oder s samimi našimi trobojnicami. Ljudstva je bilo mnogo, posebno iz Gabrovice so prišli mladeniči z g. županom v prav lepem številu. Tudi od drugje, in celo iz Trsta, je bilo nekaj izletnikov. Naši pevci so zapeli ubrano dve mili pesmici, a igra „Mutasti muzikant“ je vspeša izborna. Makedonska drama — „Nadežda Gareva“ je lepa in tudi igralci so dobro izvršili svoje vloge, a naše ljudstvo hoče zabave, veselja del in šaliger. V obče so pevci kakor igralci rešili svojo nalogo s prav dobrim uspehom. Dohodkov je bilo K 95.50. Iskrena hvala vsem udeležnikom, posebno onim, ki so preplačali vstopnino.

Naši zavedni in narodni mladeniči so pokazali, da so zmožni in imajo dovolj lastnih moči, da delajo čast sebi, občini in narodu. Le naprej — brez strahu!

Vesti iz Istre.

Iz Beke pri Klančju. Se še ni dobro zgrnila zemlja nad oplakovalim in nepozabnim blagajnikom našega društva, že je zopet neljupsna smrt pograbila po enem voditeljev tega društva. Za blagajnikom je legel v grob podpredsednik. In tudi ta v cvečici dobi: Pogreb je pričel o velikem spoštovanju, ki smo ga imeli vsi do njega. Pevsko društvo „Ilirija“ izreka zahvalo vsem, ki so se pridružili njegovemu živanju in pripomogli,

da smo pokojniku na tako lep način izkazali zadnjo ljubav.

Druge slovenske dežele.

Iz Koroške. Za časa vlade deželnega predsednika Heina je bil imenovan šolskim nadzornikom — menim novembra 1908. — za Velikovski okraj Socher. Posebnih zaslug mu ne moremo očitati, to pa je pridno trdil ves čas, da je rodom Nemec. Mi tudi ne bomo preiskovali, kako daleč sega nemško pokolenje Socherja? A imamo obračun s to osebo v drugem oziru. On je dobil nadzorniško mesto pod pogojem, da napravi izpit iz slovenščine, kajti vsak učitelj na utrakvističnih šolah, oziroma nadučitelj mora biti sposoben za pouk v obeh deželnih jezikih. Socherju seveda ne treba tega. On se že nauči za silo — slovenščine od — učiteljev; saj znajo nekateri slovenščino prav imenitno. Ker pa zatira slovenske učitelje, pa mu ti niso udani, pa se bo morda Socher učil slovenščine od šolarjev. Socher sam govori nekako slovensko narečje, ki ni doma ne v Zili, ne v Roži, ne v Podjunu. Če slišiš to klobučjo, meniš, da imaš pred seboj kakvo nemško kuharico, zaslužbeno par mesecev v Ljubljani. Za tako slovenščino ga gotovo ne zaveda noben pošten Korošec. Seveda, ker smo mi Slovenci manjvredna kлада — saj nas je Lenisch, član deželnega šolskega sveta, v deželnem zboru tudi tako lepo imenoval — potem tudi Socherju ni treba izobraževati se v slovenskem jeziku. Deželni šolski svet pa je tudi pod Hein-Metnecovo komando odpustil Socherju izpit, seveda je to samo formalna stvar, če že v popolnoma slovenskem okraju nadzornik pozna sredstvo, za občevanje z mladino, ali ne! Ne res, glavna stvar je pipa, pivo in Naglova politika, in pa morda, da se malce ustreza celovškemu Volksratovcem I. dr. več. Mi pišemo zdaj leto 1913, a gospod Socher še ni napravil izpita iz slovenščine. Potem pa še tisti članec Dobernig piše, da je odveč govoriti o — koroški Turčiji, kajti Slovincem da se prav dobro godi, samo hujškat, da delajo zgago na Koroškem. Mi pa zahtevamo od Socherja, naj napravi izpit, ali pa naj gre rakom zvižgat.

DAROVI.

— Svetolv. podruž. CMD je daroval g. Milč 1. majnika 1 K. iz nabiralnikov v področju podružnice za marč in april se je nabralo: „Narodni dom“ 17.34; „Učit. kružok“ 19.03; „Gosp. društvo“ Ferdenič 0.06; Suban — Višava 4.14; Živc — Sovrnišče (Il. del) 4.53; Fonda — Ninček 2.35; Skupaj K 47.45. — Isti podr. CMD je daroval g. dr. K Perničič 5 K, o priliki, ko je posetil Otroški vrtec.

— Fran Stekar daruje za „Sopek povest“ g. M. A. Lamurskega 5 K CMD.

— V gostoljubni hiši g. Kramarja na Katinari nabrala družba za CMD K 5. (Denar hrani uredništvo „Ed.“).

— C. in kr. polkovnik gorske artiljerijske brigade v Tivadu, g. Hans Hubl, je ob priliki svojega imenovanja za generalnega majorja daroval Vojaškemu veteranskemu društvu Franc Josip I. v Trstu znesek 100 K v dobrodelne namene.

Mali oglasi

Trgovski pomočnik, 19 let star, išče službo v trgovini na deželi. Prijazne pismene ponudbe na inzeratni oddelček Edinosti pod „Solit.“ št. 981.

Josip Rydval čevljar, rodom Čeh, ul. Mon. teci 11 nasproti G. M. S. II, se priporoča šentjakobskemu občinstvu. Daje družbi sv. O. in M. 2%.

Fotografa Antona Jeriča naslov: Trst, ul. delle Poste 10; Gorica, Gospod. ulica 7.

Šivilja išče pridno pomočnico, ulica Boccazio 14, III. levo.

Stanovanje s 3 sobami in kuhinjo z vodo se odda 24. maja v hiši št. 8 via Amerigo Vespucci (Sv. Jakob).

Majhna slovenska družina želi oddati v najem lepo zračno sobico poštini osebi. Čar. bo's Zgo nja 62, I. vrata 11 v bližini pošte pri Sv. Jakobu.

Ova vo čja pas, samce in samice, 5 mesecev stara, prstne pasme, sta pri stražarju dvorca št. 554 na Opčinah na prodaj.

Ces. kr. priv.

Riunione Adriatica di Sicurtà v Trstu

ustanovljena leta 1838.

Zavarovanja proti škodi, povzročeni po ognju, strelu in eksplozijah.
Zavarovanja steklenih plošč proti razbijanju.
Zavarovanja proti tatvini z vlomom.
Zavarovanja pošiljatev na morju in na suhem.
Življenjska zavarovanja v najrazličnejših kombinacijah.

Delniška glavica in rezerve dne 31. decembra 1912 K 175.540.187.98.

Stanje zavarovalne glavice na življenje (31. 12. 1912) K 534.593.429.80.

Odkar obstoja družba, je bilo v vseh branah izplačano na škodah K 758.460.386.88.

Zastopstva v vseh deželnih glavnih mestih in važnejših krajih Avstro-Ogrske monarhije.

BIRMA!

Velika zaloga predmetov za birmo!

Leone Fano, zlatar

Trst, Passo S. Giovanni 1 (pod novimi oboki). Filijalka v Poreču.

Zlata verižica z uro, dvojni pokrov, za dečke	od kron 70 — dalje
Zlata verižica in srebrna ura, dvojni pokrov, za dečke	34 —
Verižica čez prsi in zlata ura	76 —
Verižica čez prsi in sreb. ura (tula)	44 —
Srebrna verižica in ura, dvojni pokrov, za dečke . . .	15 —
Collier z zlatim obeskom za deklice	18 —
Dolga verižica z zlatim obeskom, za deklice	26 —
Dolga verižica in zlata ura z dvoj. pokrovom, za deklice	30 —
Dolga verižica in zlata ura z navadnim pokr. za deklice	45 —
Dolga zlata verižica in srebrna ura z dvoj. pokr. . .	36 —
Zlate zapestnice za deklice	14 —
Uhani z dijamanti udelani v zlato, za deklice	25 —

Bogat izbor ubanov, prstanov, dijamantov, briljantov, srebrnine itd. itd. po ugodnih cenah. — Kupuje se zlato, srebro in dragocenosti proti izplačilu najvišjih dnevnih cen.

Priporočljive tvrdke.

Urarna in zlatarna — Trstu, ul. Sette fontane št. 10 ro najnižjih cenah se popravljajo ure in zlati predmeti. P. pravljajo se budilnici z garancijo po K 1.—. Caio Squadrani.

FOTOGRAFIČNI ZAVOD

Domenico Petener

ulica Giosuè Carducci št. 20.

izvršuje fotografije ob priliki birmo po najnižjih cenah in je že znan po svojih izborni izvršenih izd. ikh.

Velika zaloga v Trstu

Najcenejše ograje iz žične mreže, pohištvo železno in iz medi

dobavlja, kakor je dokazano, tvrdka

VALENTIN BERGMAN
GRADEC

Podružnica Trst

v l. Nuova št. 27.

Tel. 19-79. Cenik št. 1 zastonj.

Zaloga izdelanih oblek

Velika izbira vsakovrstnih oblek za gospode in dečke, sukenj, površnikov vseh kakovosti. Specijaliteti v veznji. — Izbira volnenega blaga.

NA OBROKE! Zmerne cene!

Adolf Kistoris

Trst, ulica S. Giovanni št. 16, I. nad.

zraven „Buffet Autom.“ — Telefon 251, Rim. II.

!! Pozor! Skladišče se nahaja v I. nad. !!

Gostilna „pri Deteljici“

v Trstu, ulica Belvedere 7.

Podpisana naznanjam s tem uljudno, da sem prevzela imenovano gostilno, ter se tem potom prav toplo priporočam cenj. gostom. Točila bodem sama pristna vipavska in istrska vina, kakor tudi izborni kraški teran po najzmernejših cenah; na razpolago so vedno dobra in sveža mrzla in goroka jedila. Posebno se priporočam cenj. gg. uradnikom za abonement na hrano.

Z odličnim spoštovanjem
ANGELA KJUDER, lastnica.

August Hötl

Trst, ul. Stadion 35

priporoča

za birmo

svojo prodajno ur vseh vrst, zlatanine in srebrnine ter drugih predmetov.
CENE ZMERNE.

Josip Grižon

Trst, ulica Belvedere 2

Prodajalna čevljev

finih in preprostih za moške, ženske in otroke vseh vrst. — Sprejemajo se naročila po meri in popravki.

CENE ZMERNE.

UMETNI ZOBJE

Plembiranje zobov

Izdiranje zobov brez

= vsake bolečine =

Dr. J. Čermák V. Tuscher

zobozdravnik konz. zobni zdravnik

TRST

ulica della Caserma št. 13, II. n.

Nova pekarna in sladčičarna v Trstu

A. JERIČ - Trst

ul. Commerciale 328 (Pendice di Scorcola)

Priporoča cenj. občinstvu svojo novo pekarno in sladčičarno. Dobi se večkrat na dan svež kruh in sladčice. Prepečenci in konfekture. — Likerji in raznovrstno vino v steklenicah.

Aristide Gualco - Trst

via S. Servolo 2 — Telefon 329, Rom. VI.

Odlikovana tovarna (z zlato svetiljo) cev in cementnih

!! plošč, teracov in umetnega kamna. !!

Sprejema vsakovrstno delo v cementu. Cene zmerne, delo točno.

Botre! Botri!

Vsakovrstna darila za svoje birmance dobite v dobroznani

urarni in zlatarni

Bogomil Pino

ul. Vincenzo Bellini št. 13.

nasproti cerkvi sv. Antona novega

